

ner og (3) samarbejds mønstre. Dette vil typisk ske i takt med indførelsen af renere teknologi. Men organisationsudvikling kan også ske uden ændringer i teknologien. Organisationsudviklingen – omstillingen – vil typisk give de ansatte et større ansvar og stille krav om udvikling af både specifikke og generelle kvalifikationer. Både for at styrke de ansattes indflydelse på organisationsudviklingen og for at sikre, at den leder til gavnlige resultater (det vil sige, at de ansatte »er med på det, der sker«), imødeser forslagsstillerne, at fornyelsesudvalgene ofte vil iværksætte en organisationsudvikling, som er deltagerstyret.

Forslagsstillerne anser det for hensigtsmæssigt, at der er flere felter og kombinationer af disse, hvor ledelse og ansatte i fællesskab kan sætte ind. Den konkrete indsats skal besluttes i den enkelte virksomhed og må afhænge af denne virksomheds nærmere omstændigheder. Imidlertid vil en indsats inden for miljøområdet give anledning til miljøforbedringer og ofte også en forøget efterspørgsel, hvilket – for så vidt efterspørgslen retter sig mod hjemmemarkedet – vil give anledning til øget beskæftigelse i Danmark. En øget uddannelsesindsats vil øge kvalifikationerne for de allerede beskæftigede – hvilket er påkrævet med de omstillinger, som de danske virksomheder løbende skal igennem. En øget uddannelsesindsats må også i et vist omfang forventes at give anledning til ansættelse af arbejdskraft til erstatning for de ansatte, som deltager i uddannelse. Det skal understreges, at uddannelsesinitiativer skal ses som et supplement til eksisterende videre- og efteruddannelsesforanstaltninger (f.eks. VUS), som forslagsstillerne i andre sammenhænge vil søge fremmet.

Det er de færreste virksomheder, som har mulighed for selv at iværksætte udviklingen af renere teknologi. Det skal således være muligt for udviklingsfonden at købe udviklingsydelser uden for virksomheden, hvis der er enighed herom. Det skal også være muligt for virksomheden at købe renere teknologi. Indførelsen af renere teknologi vil ofte give forbedringer af både det indre og det ydre miljø. Da indførelsen af ny (og renere) teknologi ofte giver anledning til både efter- og videreuddannelse af de ansatte og omlægning i arbejdsdeling og arbejdsindhold, finder forslagsstillerne det naturligt at samle finansieringen af (en del af) disse aktiviteter i én og samme fond, som de ansatte har en ligeværdig indflydelse på. Det bemærkes, at der også kan anvendes midler til almen uddannelse.

Ad 2 A

I 1990 var værditilvæksten (dvs. bruttofaktorindkomsten) i den private sektor på 542 mia. kr. Med omkring 1,7 mio. fuldtidsbeskæftigede i den private sektor vil der i gennemsnit blive afsat ca. 3.200 kr. i fornyelsesfonden pr. ansat. Når ordningen er kørt ind, kan procentsatsen øges. Forslagsstillerne har valgt værditilvæksten som beregningsgrundlag, dels fordi det er teknisk let at identificere, dels fordi svingningerne i dette grundlag år for år er forholdsvis små. Hvis virksomhedens overskud skulle have været beregningsgrundlag, ville der være både identifikationsproblemer og problemer med svingninger i størrelsen af de midler, som fonden ville råde over år for år. Hertil kommer, at den stigende liberalisering og dermed internationalisering af kapitalbevægelserne må forventes at gøre det yderligere vanskeligt at identificere og fastholde overskud til de i punkt 1 nævnte formål.

Værditilvæksten, også kaldet promsgrundlaget, kan beregnes med udgangspunkt i momsgrundlaget. Til dette lægges afgiftsfri eksport og afgiftsfrit indenlandsk salg, og der fratrækkes værdien af importkøb. Disse tal fremgår direkte af momsregnskabet. Det betyder, at alle i virksomheden med kendskab til det løbende momsregnskab hurtigt kan få overblik over de midler, der er til rådighed for fornyelsesfonden. Metoden svarer til den, der anvendes ved beregning af refusionsgrundlag for CO₂-afgift, jf. lov om kuldi-oxidafgift af visse energiprodukter § 9, stk. 4–6.

Ad 2 B

For finansielle virksomheder stammer en væsentlig del af værditilvæksten fra rentemarginalen, der ikke indgår i moms- eller promsgrundlaget. Derfor kan momsregnskabet ikke lægges til grund for beregningen af fondsbidraget. Punkt 2 B-virksomhederne er i almindelighed løntunge. For disse vælges i stedet et årligt bidrag pr. fuldtidsansat, som svarer til det, som de i punkt 2 A nævnte virksomheder i gennemsnit skal betale for en fuldtidsansat. Herefter beregnes bidraget for den enkelte ansatte bestemt af den pågældende beskæftigelsesomfang. Det giver nogle »ATP-forholdstal« for forskellig varighed af ansættelse. Ved at kombinere niveauet på de 3.200 kr. med »ATP-forholdstallene« og gange op med antallet af ansatte i hver ATP-kategori kan det nøjagtige bidrag til fornyelsesfonden beregnes.

Reguleringen af de 3.200 kr. skal ske i takt med henholdsvis (1) de ændringer, der er i værditilvæksten pr. fuldtidsbeskæftiget i den private sektor, jf. bemærkningerne til punkt 2 A, og (2) de ændringer,